

*„Zní pochvalná píseň z Matčiných úst.
Matka je překrásný pták, který přinesl
našim prapředkům do domů oheň.“
(Velesova kniha)*

1. kapitola

Na kopci přezdívaném Praška vzplály ve všech světových stranách čtyři vatra. Zapálení každé z nich mělo svůj jedinečný význam. Severní vatra vypuzovala zimu a mráz, západní lákala sluneční paprsky, východní zajišťovala dostatek vláhy a jižní přivolávala nové potomstvo, které mělo být počato v letních měsících.

Jejich příprava trvala téměř týden, samotnou stavbu však měli muži hotovou v průběhu jednoho dne. Trámy naskládali křížem přes sebe a pak je ručně odřezávali, aby se konstrukce postupně zužovaly jako pyramida. Vnitřek vystlali suchými větvemi a odpadem z místní pily, mezi to na závěr nastrkali hadry polité benzínem. Když na ně dopadla velká zápalka, pohltil oheň výsledek jejich náročné práce za pár vteřin. Plameny šlehaly k nebesům a svou majestátností vzbuzovaly respekt.

První návštěvníci se na kopec začali trousit kolem čtvrté odpoledne, ale dalším v brzkém příchodu zabránilo nečekané vedro. Jen co začala teplota na teploměru klesat, lidí přibývalo a pod večerní oblohou se záhy ozýval hlasitý křik i zpěv povzbuzený alkoholem. Skupinka heligonkářů vyhrávala čím dál falešněji a získávala si stále více nadšených fanoušků. Děti pod nenápadným dohledem úzkostlivých

matek pobíhaly po okolí. Deky a igelity zaplnily Prašku a zapalování vater se rychle stalo pouhou záminkou k nevázané zábavě.

Oslavy letního slunovratu patřily k nejdůležitějším událostem ve vesnici. Tradice přetrvávala po staletí a jen málokdo z místních ji vynechal. Kdo nepřišel, jako by ani neexistoval. Byla to příležitost potkat se se všemi sousedy na jednom místě, popovídat si, zasmát se – jako za starých časů. Okolní svět se o obyvatele Terovců nezajímal a oni si ten svůj snažili co nejdéle udržet v tajnosti. Vysoko nad civilizací byli opět syny a dcerami svých předků, kteří přežili uprostřed lesů navzdory těžkým podmínkám.

Praška byla pro takovou událost ideálním místem. Tvarem připomínala klobouk, její hřeben byl široký a plochý, což ji odlišovalo od zbývajících špičatých kopců, které obklopovaly vesnici. Byla k domům nejbližší a přístup k ní byl téměř bezproblémový. Hustým lesem vedla klikatá cestička pokrytá zaschlým bahnem a prachem, podle nichž získal kopec své nelichotivé pojmenování. Trvalo necelou půlhodinu, než se návštěvníci dostali k opuštěné pasece. Jehličnany na vrcholu podivné hory zničil prudký vítr a seříznutý cíp se lety změnil ve směs pařezů, divoce rostoucí trávy a hlíny rozryté traktory. Na vyplněnou plochu se vešly mohutné konstrukce vater i desítky lidí.

Smrky vyrůstaly až ve strmém srázu o několik metrů níže. Lesy na Prašce byly odjakživa tmavší a hlubší než kdekoliv jinde v okolí.

Na dutém pařezu, mimo hlučnou společnost, seděla útlá dívka a bezděčně si prozpěvovala jednu z lidovek. Jemný dětský hlas zanikal v radostném křiku a praskání ohně doznívajícím z dálky. Linda chodila s matkou na slavnost každý rok, znala všechny tváře na Prašce, a přesto měla pocit, že se jí situace kolem vůbec netýká. Z bezpečné vzdálenosti sledovala malý zářivý předmět a nedokázala vnímat nic jiného. Takový zvláštní kámen ještě neviděla.

Velikostí a tvarem se nelišil od ostatních, v průměru měl sotva tři centimetry. Jeho nepřírozená načervenalá záře však vyzařovala teplo, které ji hypnotizovalo. Kámen byl jiný a sám. Ten pocit dobře

znala. Musela se ho dotknout, musela ho držet v rukou a mít ho u sebe. Ve skřínce se svými poklady by pro něj určitě našla vhodné místo.

Přistoupila blíž k ohni a pohled upírala na jeden jediný bod. Lidé okolo pro ni byli pouze zamlženou masou, jejíž jásot připomínal rozladěný kompars v muzikálu. Jako duch procházela mezi veselými obličejí spolužáků a jejich rodičů. Klekla si na špinavá kolena, opřela se o zem a sklonila se co nejbližší ke třpytivému předmětu. Ulevilo se jí, když zjistila, že jeho kouzlo nevyprchalo ani při pohledu z těsné blízkosti. Stále byl stejně fascinující, přitažlivější než drahokam.

Zhluboka se nadechla a pevně sevřela křehký kámen v dlaní.

„Lindo!“ ozvalo se polekaně. „Okamžitě pusť ten uhlík, popálíš se!“

Černé zornice se rozšířily hněvem. Sevřela rty, a přestože ihned po napomenutí začala cítit v dlaní nepříjemné pálení, přesvědčovala se, že kámen jen tak neodhodí. Tvář se jí zkřivila bolestí.

Spolužáci se během krátké chvíle seběhli kolem ní do kruhu, aby si scénu vychutnali.

V ústech pocítila slanou chuť slz. Už to déle nevydrží.

Doutnající uhlík pomalu sklouzl z malé dlaně a při dotyku se zemí se rozpadl na kousky. Samým studem nad vlastní hloupostí zrudla. Pokřiky dětí potupu jenom znásobily.

Linda na rozdíl od většiny dívek v jejím věku nebyla ráda centrem pozornosti. I popálená dlaň bolela méně než řeči, které následovaly. Nedokázala si na ně zvyknout. Krasňanová sem, Krasňanová tam. Bláznivá, hloupá, divná, prokletá. Její příjmení bylo jako jizva vypálená na čele Harryho Pottera. Musela s ním žít a neexistovalo nic, co by jí tohoto symbolu zloby a zkaženosti zbavilo.

Zklamaně svésila hlavu a rychlým krokem se snažila prodat z nepříjemného obklíčení dětských těl. Nadávky ji pronásledovaly až k osamělému útočišti na druhé straně Prašky. Dlaň jí zrudla a na čáře života bublal ošklivý puchýř. Fyzická bolest ji na chvíli uklidnila.

Ukazováčkem rýpala do popálené kůže a snažila se nevnímat skutečný důvod svého strachu.

Hlouček opilců však překřičel i tóny heligonky a přitahoval pozornost celé Prašky.

Vulgární shromáždění vedla její matka. Hlasitým smíchem čněla z čistě mužské společnosti a v leopardích šatech přímo prosila o aplaus nad každou nesrozumitelnou větou, kterou se jí podařilo vypravit z úst.

Linda se k ní během celého večera ani nepřiblížila. Plechovky piva pohozené na trávě a láhev domácí pálenky, kolující z úst do úst, se jí hnusily. Ale pach alkoholu a cigaret byl silnější než výrazná vůně ohně. Podle tohoto smradu vždy věděla, kde se její jediný rodič nachází, mohla by chodit kolem dokola poslepu.

Matka přišla na oslavu v dobré náladě. Už ráno ji viděla nalévat si víno do velkého hrnku na kakao. Iveta, jak ji pro sebe s odporem nazývala, si pískala známý hit a nakrucovala se před zrcadlem v nových šatech. Do kabelky, která byla údajně opravdu značky Louis Vuitton, vložila malou lahvičku s alkoholem a dvě krabičky Marlboro Light. Po chvíli přemýšlení dokonce sbalila ze spíže i balík křupek a slaných tyčinek, což bylo neobvyklé. Na občerstvení pro jiné většinou nemyslela.

Tuto pedantickou přípravu a veselost sledovala Linda s podvědomou hrůzou. Vůbec se jí to nezdálo a nemohla se zbavit zlé předtuchy.

Nebudu na to myslet, opakovala si a nutila se přijít na jiné myšlenky. Nebýt bolavé dlaně, jistě by si ukazováčky strčila do uší, aby se alespoň na chvíli zbavila opilého hlasu, který ji tak znervózňoval.

Nenápadně odkráčela dál od davu a zaměstnávala si hlavu zkoumáním přírody, kterou považovala za svůj domov více než velký prázdný dům uprostřed vesnice. Kopce byly zalesněnými výběžky posety tak hustě, až se mohlo zdát, jako by byly obrostlé mechem. Linda si představovala, že je obr, který přijde do země a hory používá namísto postele. Myslela si, že pro takového obra musí být dotyk

se smrky a jedličkami příjemný. Lehne si a klidně usne uprostřed hor, tam, kde to nejvíce miluje.

Způsob, jakým si opilý muž vynucoval pozornost, se návštěvníkům Prašky nezamlouval již od začátku. Hromovým hlasem přerušoval hudbu i zpěváky a vrážel do každého, kdo mu neúmyslně zkřížil cestu. Nebrali ho na vědomí, dobře ho znali a věděli, že přílišný zájem jen povzbuzuje jeho agresivitu. Zvuk řinčícího skla se však nedal ignorovat.

„Cos to řekla? Cos to řekla?“

Hlavy se jako na povel otočily směrem k nejhlučnější skupince.

Mužův odulý obličej byl zdeformovaný hněvem, který dával najevo zastrašujícími gesty. V jedné ruce držel za hrdlo úlomek rozbité láhve, druhou tiskl hubené rameno ženy v leopardích šatech.

„Řekl jsem, opovaž se! Slyšíš mě vůbec, Iveto? Nikam nejdeš!“ Křičel na ni stále dokola a neustále třásl svou bezvládnou obětí.

Jeho partnerka se neobratnými pohyby snažila ze sevření vymáknit. Odevzdaně se potácěla a nesouvisle mumlala cosi o věrnosti a lásce. Pokleslá v kolenou visela na druhovi jako loutka pohozená na poličce v divadelní šatně.

„Slyším! Vždycky tě slyším, vždycky. Jenomže když ty mě nemáš rád.“

Rukama se snažila pohladit mužovo odhalené břicho hustě porostlé tmavými chlupy. Bezvládně šmátrala do vzduchu, což jejího společníka rozesmálo.

„Jsi nechutná a blbá, z pekla tě poslali, ty ohavo,“ odrkl s odporem.

Iveta se po chvíli neúspěšného dokazování své lásky svezla zpět na trávu a ze země zvedla láhev slazené vody, aby zahнала sucho v ústech. Tvářila se, že se každou chvíli rozpláče, ale muž v rozepnuté košili se nenechal obměkčit.

„Nikam nepůjdu,“ uklidňovala ho mezi škytáním. Ale tato odpověď ho vůbec neuspokojila. Z výšky zhnuseně sledoval svou se-

dící partnerku a nosem popotahoval hleny. Vypadalo to, že na ni každou chvíli plivne. Nakonec se však rozhodl pro razantnější krok. Rozehnal se k výkopu. Jeho tlustá noha ve vojenských botách se nebezpečně přiblížila k Ivetinu spánku.

Celá vesnice sledovala hrozivý výjev se zatajeným dechem, i heligonky ztichly.

Noha se však ve vzduchu zastavila, jako by si úder na poslední chvíli rozmyslela. Muž se nahlas rozesmál, zjevně spokojen se svým výstupem. Vylekaný pohled v milenčině tváři ho pobavil. Naklonil se s úsměvem k opilé ženě a padající hlavu pevně sevřel v mozolnatých dlaních. Její rozčuchané hnědé vlasy zakrývaly šokovaný výraz.

Zatvářil se, že jí chce něco pošeptat, nakonec však na ruměnou tvář vlepil nečekanou facku.

Hlava jí odletěla na stranu.

„Fero, přestaň. Jsou tu děcka,“ prohlásil klidně jeden z mužů, který celý výjev pozoroval z těsné blízkosti. Byl to ženin bratr, nejbohatší muž z vesnice.

Na Prašce to zašumělo. Publikum přestalo předstírat nezájem a hořelo nedočkavostí po dalším dějství. Takové divadlo nikoho z nich nepřekvapilo. Místní se mohli spokojeně uvelebit na svých dekách a sledovat, co se děje. Kdyby to Fero přehnal, museli by zasáhnout, ale nikdo z nich nechtěl riskovat vlastní zdraví. S každým lokem vodky se mužova agresivita stupňovala.

Následoval další výkop a vystrašený křik. Iveta padla do trávy a propukla v pláč.

Tři chlapi otráveně vstali z udusané trávy a rozhodli se před očima celé společnosti dvojici oddělit. Nebylo zapotřebí moc síly.

Útočník chvíli předstíral souboj, ve skutečnosti však nedokázal protestovat. Párkrát se zamotal kolem vlastní osy a nakonec se sám nechal odevzdaně doprovodit z kopce. Jeden ze společníků ho objal kolem ramen a doprovázel prašnou pěšinkou směrem do vesnice.

Iveta si lehla k dece a hlavu teatračně zabořila do dlaní.

Hudebníci opatrně spustili první tóny známého šlágru.

Když už to vypadalo, že scéna dosáhla finále a život na kopci se vrátí do zajetých kolejí, muž se znenadání otočil, popošel několik kroků blíže k davu a zahučel mocným hlasem.

„Je to dcera děvky!“ spustil nahlas, aby ho slyšelo celé osazenstvo. „Krasňanová, tvoje matka byla děvka, ty jsi taky děvka. Slyšíš mě vůbec?“ Ukazováčkem hrozivě mířil na milenku.

Lidé na Prašce se dívali jeden na druhého a nespokojeně kroutili hlavami. Nikdo neřekl ani slovo.

Fero zlostí kopl do nejbližšího kamene a setřásl ze sebe pomocníkovu ruku. Masitá tvář se leskla v záři vatra. Bylo mu jasné, že jeho představení pro dnešek skončilo. Ještě dvakrát zaklel a potácějící se zmizel mezi větvemi v hustém lese.

* * *

Obec Terovce se rozprostírá na slovensko-českých hranicích, necelou hodinu cesty od nejbližšího krajského města. Je obklopená zalesněnými kopci tak hustě, až to působí, jako by se v nich ztrácela. Má sto třicet šest obyvatel, malé fotbalové hřiště, pohostinství U Ferdina, hospodu Jelínek a hospodu v malém kulturním domě, jejíž jméno nikdo nezná. Má školku i základní školu, dětí je však tak málo, že se třídy každoročně spojují. Nejbližší pošta i malé zdravotní středisko se nacházejí v Kalinově, vzdáleném přibližně dvacet kilometrů jižně. Místní často říkají, že za Terovci je plot a za ním konec světa. Ve skutečnosti vesnice končí zastávkou autobusu a dál nevede větší cesta, jen úzké spletité cestičky do pustých údolí a neobydlených osad. Severně od obce vytvářejí kopce půloblouk, takže to vypadá, jako by byly poslední zábranou před státními hranicemi. Když se protrhá ranní mlha, horizont odhalí vysoké skalní pohoří rýsující se v dálce.

Pokud se v Terovcích ukáže někdo cizí, tak jen přes houbařskou sezonu nebo náhodou. Zatímco v sousedním Kalinově za poslední

roky vzrostl turistický ruch a v okolí přibývají horské hotely i rekreační chalupy, Terovce odolávají. Na mapě se totiž dají nalézt pouze v případě, že je velmi pozorně hledáte. Vyrůstly uprostřed ničeho.

Milce a Robovi Svačinovým toto prostředí zcela vyhovovalo. Oba se zde narodili, chodili do školy, pracovali. Ani jeden z nich si nedokázal představit, že by vesnici opustil. Svou pozornost místo nadávání a brblání na nedostatek příležitostí obrátili ke zkrášlování obce. Dbali o dodržování „ducha Terovců“, jak tomu říkali, a stáli i za organizací oslav letního slunovratu. Nemuseli věšet plakáty ani svolávat hosty. Znali všechny Terovčany i s jejich problémy a životními osudy a jakákoliv událost se mezi pár desítek obyvatel rychle roznesla.

Hádka Ivety a Fera je nepřekvapila. Scénu sledovali manželé Svačinovi stejně znechuceně jako zbytek osazenstva, ale na rozdíl od sousedů po odchodu Fera neváhali a přistoupili k opilé ženě.

„Iveto, vstaň, prosím tě,“ přesvědčoval ji Robo za všeobecného veselí.

Podnapilí muži v okolí se předháněli v poznámkách o odhalených stehnech vykukujících zpod leopardích šatů. Nikdo z nich, ani Ivetin vlastní bratr, jim však nepřišel na pomoc.

Žena se bránila, mávala rukama ve vzduchu a popraskanými rty protlačila několik nesouhlasných slov. „Jděte pryč, nechejte mě tady, dejte mi pokoj.“

Chytili ji v podpaží a násilím zvedali, chodidla však měla stále obrácená do stran.

„Musím jít, položte mě!“ rozkázala arogantně a přitiskla si k ústům láhev.

Svačinovi bezmocně pokrčili rameny. Nechají ji tady, rozhodli se svorně a bez výčitek. Není důvod, aby se cítili provinile.

„Vezmu Lindu s ostatními dětmi domů,“ navrhla Milka, ale odpovědi se od ženy nedočkala. Osud dcery ji nyní nezajímal, po doušku vodky ožila a představa nevázané zábavy ji opět začala lá-

kat. Po několika pádech se svépomocí zvedla ze země a dotrmácela se až k nejbližšímu stromu na začátku lesa. Opřela se o kmen a nohou si podupávala úplně mimo rytmus písničky.

Svačinovi se po neúspěšné snaze vrátit Ivetě alespoň zrnko důstojnosti rozdělili. Milku čekala cesta do vesnice společně s hrstkou matek a místních dětí, které měly být doma ještě před setměním. Jako učitelka to považovala za svou povinnost, obávala se jen, že vyrazili pozdě.

Cesta byla prudká, šlo o starou svážnici, kudy traktory po bouři svázely do údolí popadané stromy. Ve tmě mohla být tato trasa náročná, jinak netrvala ani půl hodiny. Oheň z hranic jim chvíli svítil na cestu, jeho záři však postupně nechávali za sebou.

Najednou se jí zdálo, že se mezi nedalekými větvemi kdosi pohnul. Lekla se, že některé z dětí uteklo pryč, zástup za nimi byl roztroušený. Ale kdo by se odvážil jít rovnou dolů strmým svahem? Už na rozbitou cestu kolem Prašky děti nadávaly. Popošla několik kroků k lesu a zakřičela. „Haló? Je tam někdo?“ Šramot utichl. Vrátila se tedy zpět ke svým svěřencům a zavelela k odchodu. Neměla chuť bloudit hustým lesem, vyhýbala se mu stejně jako většina Terovčanů.

Po chvílce na svůj pocit zapomněla. Cestou se pustila do družné debaty s matkou jedné třetačky. Neměla šanci zaslechnout, co se děje na konci zástupu.

„Lindo, víš, co dělá taková děvka?“

Dívka odvrátila pohled od svého trýznitele a dál mlčky kráčela z kopce. Jako vždy zůstávala pozadu, byla příliš opatrná a příliš pomalá.

„Ukážu ti to, chceš?“ zeptal se vtíravým hlasem.

„Vypadni, nebo zavolám paní Milku.“

„Ó, ty jsi dnes nějaká odvážná, Lindo. To se mi líbí,“ bručel puberták s podobenou pletí a pevně ji chytil za popálenou dlaň. „Ale nikoho nezavoláš, protože tě nikdo neuslyší. Všichni jsou už daleko před námi,“ procedil s neupřímným úsměvem.